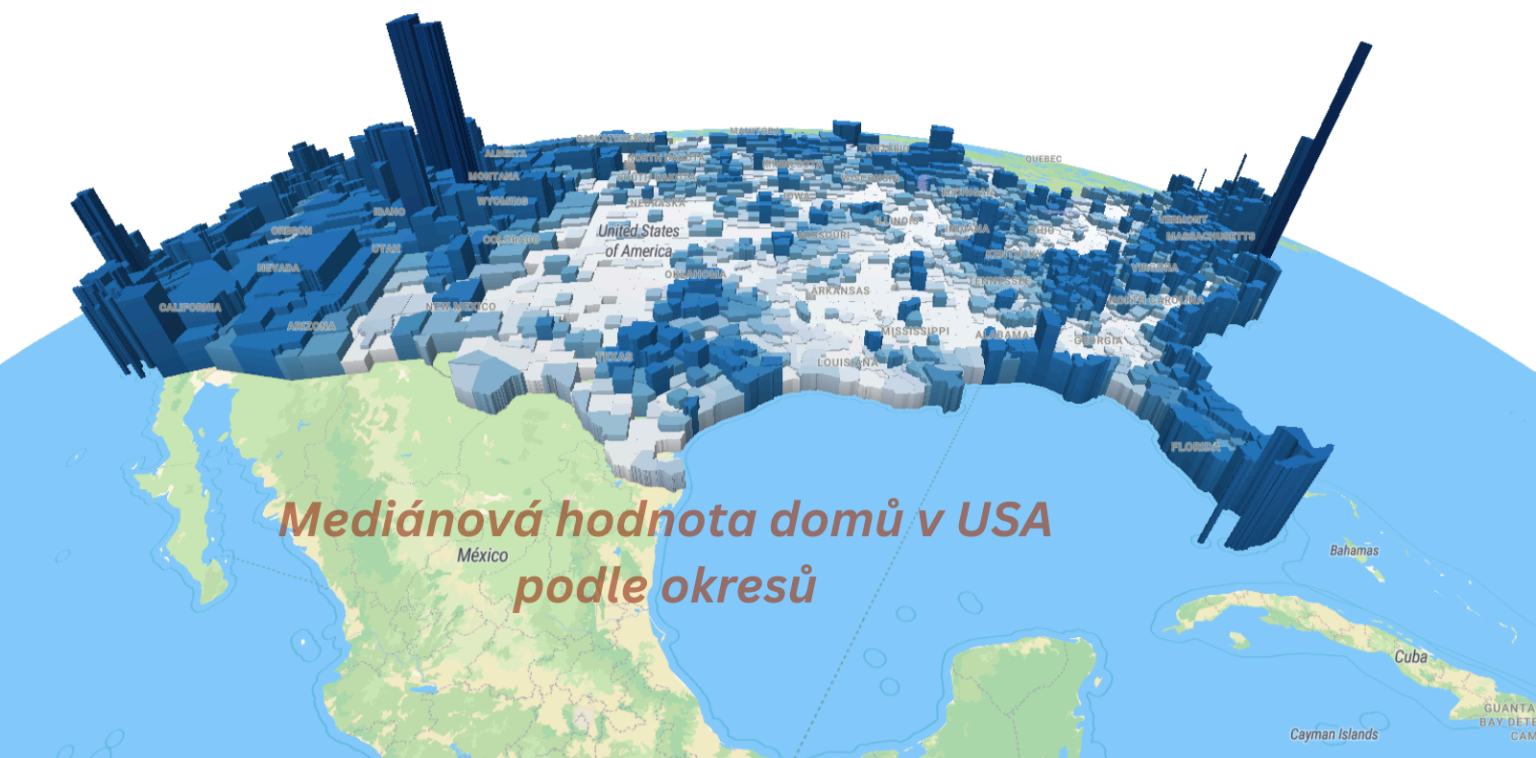

Úvod do programování GIS

Praktický průvodce Pythonem pro
open-source geoinformační nástroje

Qiusheng Wu

Úvod do programování GIS

Praktický průvodce Pythonem pro open-source
geoinformační nástroje

Qiusheng Wu
2025

Contents

Předmluva	1
Úvod	3
Pro koho je tato kniha určena	3
Co tato kniha pokrývá	4
Jak z této knihy vytěžit maximum	5
Konvence používané v této knize	5
Stažení příkladů kódu	6
Video tutoriály	6
Spojte se	7
Poděkování	7
O autorovi	8
Licencování a autorská práva	8
I: Nastavení softwaru	9
1. Přehled softwarových nástrojů	11
1.1. Úvod	11
1.2. Cíle učení	11
1.3. Základní softwarové nástroje	11
1.4. Integrace nástrojů a workflow	13
1.5. Spouštění příkladů kódu	14
1.6. Klíčová poučení	14
2. Úvod do správy Python balíčků	15
2.1. Úvod	15
2.2. Vzdělávací cíle	15
2.3. Instalace Conda (Miniconda)	16
2.4. Porozumění konceptům Conda	17
2.5. Vytváření vašeho prvního geoprostorového prostředí	18
2.6. Řešení problémů s Conda	19
2.7. Základní příkazy Conda	20
2.8. Představení uv: rychlá alternativa	24
2.9. Nejlepší praktiky pro správu balíčků	25
2.10. Klíčové poznatky	26
2.11. Cvičení	26
3. Nastavení Visual Studio Code	28
3.1. Úvod	28
3.2. Cíle učení	28
3.3. Instalace Visual Studio Code	29
3.4. Základní rozšíření pro programování v Pythonu	29
3.5. Konfigurace VS Code pro vývoj v Pythonu	31
3.6. Základní klávesové zkratky	32
3.7. Reference a další studium	34
3.8. Klíčové poznatky	34
3.9. Cvičení	34
4. Správa verzí pomocí Git	36
4.1. Úvod	36
4.2. Cíle učení	37
4.3. Nastavení GitHub účtu	37

4.4.	Instalace Git	37
4.5.	Konfigurace Git	38
4.6.	Porozumění konceptům Git	38
4.7.	Základní Git příkazy	39
4.8.	Používání GitHubu	42
4.9.	Integrace s VS Code	43
4.10.	Nejlepší praktiky pro geoprostorové projekty	43
4.11.	Klíčové poznatky	44
4.12.	Cvičení	45
5.	<i>Používání Google Colab</i>	47
5.1.	Úvod	47
5.2.	Cíle učení	47
5.3.	Začínáme s Google Colab	47
5.4.	Nastavení vašeho geoprostorového prostředí	48
5.5.	Základní funkce Colab	50
5.6.	Spuštění příkladů kódu v Colab	51
5.7.	Klíčové poznatky	51
5.8.	Cvičení	52
6.	<i>Práce s JupyterLab</i>	53
6.1.	Úvod	53
6.2.	Cíle učení	53
6.3.	Instalace a nastavení JupyterLab	53
6.4.	Začínáme s JupyterLab	54
6.5.	Základní klávesové zkratky	57
6.6.	Spouštění příkladů kódu na MyBinder	59
6.7.	Klíčové poznatky	59
6.8.	Cvičení	59
7.	<i>Používání Dockeru</i>	62
7.1.	Úvod	62
7.2.	Cíle učení	62
7.3.	Instalace Docker Desktop	62
7.4.	Základní koncepty	64
7.5.	Spouštění příkladů kódu v Docker	64
7.6.	Běžné Docker příkazy	65
7.7.	Klíčové poznatky	66
7.8.	Cvičení	67
II:	Základy programování v Pythonu	69
8.	<i>Proměnné a datové typy</i>	71
8.1.	Úvod	71
8.2.	Cíle učení	71
8.3.	Proměnné v Pythonu	71
8.4.	Pojmenování proměnných	72
8.5.	Datové typy	73
8.6.	Únikové znaky	74
8.7.	Komentáře v Pythonu	74
8.8.	Práce s proměnnými a datovými typy	74
8.9.	Základní operace s řetězci	75
8.10.	Klíčové poznatky	76

8.11. Cvičení	76
9. Datové struktury Python	78
9.1. Úvod	78
9.2. Cíle učení	78
9.3. N-tice	78
9.4. Seznamy	79
9.5. Množiny	81
9.6. Slovníky	84
9.7. Průvodce výběrem datové struktury	87
9.8. Klíčové poznatky	87
9.9. Cvičení	88
10. Operace s řetězcí	90
10.1. Úvod	90
10.2. Cíle učení	90
10.3. Vytváření a manipulace s řetězcí	90
10.4. Metody řetězců pro geoprostorová data	92
10.5. Formátování řetězců	95
10.6. Průvodce rozhodováním o operacích s řetězcí	98
10.7. Klíčové poznatky	98
10.8. Cvičení	99
11. Smyčky a podmíněné příkazy	101
11.1. Úvod	101
11.2. Cíle učení	101
11.3. For smyčky	101
11.4. While smyčky	103
11.5. Řídicí příkazy: Rozhodování ve vašem kódu	104
11.6. Kombinování smyček a řídicích příkazů	106
11.7. Průvodce rozhodováním pro smyčky a řídicí příkazy	107
11.8. Klíčové poznatky	108
11.9. Cvičení	108
12. Funkce a třídy	110
12.1. Úvod	110
12.2. Výukové cíle	110
12.3. Funkce: Vytváření znovupoužitelných bloků kódu	110
12.4. Třídy: Organizování dat a chování pohromadě	115
12.5. Kombinování funkcí a tříd	117
12.6. Pokyny pro návrh funkcí a tříd	117
12.7. Klíčové poznatky	118
12.8. Cvičení	118
13. Práce se soubory	120
13.1. Úvod	120
13.2. Výukové cíle	120
13.3. Vytvoření vzorového souboru	120
13.4. Čtení a zápis souborů	121
13.5. Zpracování výjimek	123
13.6. Kombinování práce se soubory a zpracování výjimek	124
13.7. Práce s různými formáty souborů	126
13.8. Klíčové poznatky	127

13.9. Cvičení	128
14. Analýza dat pomocí NumPy a Pandas	131
14.1. Úvod	131
14.2. Výukové cíle	131
14.3. Úvod do NumPy	132
14.4. Úvod do Pandas	142
14.5. Kombinování NumPy a Pandas	149
14.6. Klíčové poznatky	150
14.7. Další čtení	150
14.8. Cvičení	151
III: Geoprostorové programování v Pythonu	153
15. Úvod do geoprostorového Python	155
15.1. Úvod	155
15.2. Ekosystém geospatial Python	155
15.3. Pochopení vztahů mezi knihovnami	156
15.4. Nastavení prostředí	156
15.5. Ověření a první kroky	158
15.6. Studijní cesta a přehled kapitol	158
15.7. Klíčové koncepty k zapamatování	159
15.8. Získání pomoci a zdroje	159
15.9. Další kroky	160
15.10. Cvičení	160
16. Analýza vektorových dat pomocí GeoPandas	161
16.1. Úvod	161
16.2. Cíle učení	161
16.3. Základní koncepty	162
16.4. Instalace GeoPandas	162
16.5. Vytváření GeoDataFrames	162
16.6. Čtení a zápis geospatial dat	163
16.7. Projekce a souřadnicové referenční systémy (CRS)	165
16.8. Prostorová měření a analýza	166
16.9. Vizualizace geospatial dat	168
16.10. Pokročilé geometrické operace	173
16.11. Prostorové vztahy a dotazy	177
16.12. Nejlepší praktiky a aspekty výkonu	177
16.13. Klíčové poznatky	178
16.14. Cvičení	178
17. Práce s rastrovými daty pomocí Rasterio	180
17.1. Úvod	180
17.2. Cíle učení	180
17.3. Instalace Rasterio	181
17.4. Čtení rastrových dat	181
17.5. Vizualizace rastrových dat	184
17.6. Přístup k rastrovým pásmům a jejich manipulace	191
17.7. Zápis rastrových dat	192
17.8. Ořezávání rastrových dat	193
17.9. Klíčové poznatky	196
17.10. Cvičení	196

18. Analýza vícerozměrných dat pomocí Xarray	199
18.1. Úvod	199
18.2. Cíle učení	199
18.3. Porozumění datovému modelu Xarray	200
18.4. Nastavení prostředí	200
18.5. Načítání a zkoumání skutečných klimatických dat	201
18.6. Práce s DataArrays	202
18.7. Intuitivní výběr a indexování dat	204
18.8. Provádění operací na vícerozměrných datech	205
18.9. Vizualizace dat pomocí Xarray	207
18.10. Práce s Datasets: více proměnných	210
18.11. Síla labelových operací	211
18.12. Pokročilé indexovací techniky	212
18.13. High-level výpočetní operace	213
18.14. Vstup a výstup dat	216
18.15. Klíčové poznatky	217
18.16. Další čtení	218
18.17. Cvičení	218
19. Analýza rastrů pomocí Rioxarray	220
19.1. Úvod	220
19.2. Výukové cíle	220
19.3. Nastavení vašeho Rioxarray prostředí	221
19.4. Načítání a zkoumání georeferencovaných rastrových dat	221
19.5. Základní geoprostorové operace	224
19.6. Práce s prostorovými rozměry a rozlišením	226
19.7. Vizualizace geoprostorových rastrových dat	228
19.8. Ukládání dat a správa souborů	231
19.9. Porovnání souřadnicových systémů	233
19.10. Úvod do matematiky pásem	236
19.11. Klíčové poznatky	239
19.12. Cvičení	239
20. Interaktivní vizualizace pomocí Leafmap	241
20.1. Úvod	241
20.2. Výukové cíle	242
20.3. Instalace a nastavení Leafmap	242
20.4. Vytváření interaktivních map	243
20.5. Změna podkladových map	246
20.6. Vizualizace vektorových dat	251
20.7. Vytváření choropletových map	256
20.8. Vizualizace GeoParquet dat	257
20.9. Vizualizace PMTiles	259
20.10. Vizualizace rastrových dat	263
20.11. Přístup a vizualizace Maxar Open Data	270
20.12. Klíčové poznatky	276
20.13. Cvičení	277
21. Geoprocessing pomocí WhiteboxTools	280
21.1. Úvod	280
21.2. Vzdělávací cíle	280

21.3.	Proč Whitebox?	280
21.4.	Užitečné zdroje pro Whitebox	282
21.5.	Instalace Whitebox	282
21.6.	Analýza povodí	283
21.7.	Analýza LiDAR dat	296
21.8.	Klíčové poznatky	303
21.9.	Cvičení	304
22.	3D mapování pomocí MapLibre	306
22.1.	Úvod	306
22.2.	Studijní cíle	306
22.3.	Užitečné zdroje	306
22.4.	Instalace a nastavení	306
22.5.	Vytváření interaktivních map	307
22.6.	Přidávání mapových ovládacích prvků	308
22.7.	Přidávání vrstev	311
22.8.	Používání MapTiler	313
22.9.	3D Mapování	314
22.10.	Vizualizace vektorových dat	321
22.11.	Vizualizace rastrových dat	331
22.12.	Přidávání vlastních komponent	333
22.13.	Vizualizace PMTiles	340
22.14.	Přidávání DeckGL vrstev	345
22.15.	Export do HTML	348
22.16.	Klíčové poznatky	348
22.17.	Cvičení	348
23.	Cloud computing pomocí Earth Engine a Geemap	351
23.1.	Úvod	351
23.2.	Studijní cíle	351
23.3.	Úvod do Google Earth Engine	351
23.4.	Úvod do interaktivních map a nástrojů	354
23.5.	Datový katalog Earth Engine	359
23.6.	Datové typy Earth Engine	361
23.7.	Rastrová data Earth Engine	361
23.8.	Vektorová data Earth Engine	363
23.9.	Další nástroje pro vizualizaci dat Earth Engine	366
23.10.	Zpracování vektorových dat	375
23.11.	Zpracování rastrových dat	377
23.12.	Export dat Earth Engine	384
23.13.	Vytváření časosběrných animací	386
23.14.	Grafické znázornění dat Earth Engine	392
23.15.	Klíčové poznatky	421
23.16.	Cvičení	422
24.	Vizualizace hyperspektrálních dat pomocí HyperCoast	424
24.1.	Úvod	424
24.2.	Cíle učení	424
24.3.	Nastavení prostředí	425
24.4.	Hledání hyperspektrálních dat	425
24.5.	Stahování hyperspektrálních dat	427

24.6.	Čtení hyperspektrálních dat	428
24.7.	Vizualizace hyperspektrálních dat	428
24.8.	Vytváření obrázkových kostek	430
24.9.	Interaktivní řezání	431
24.10.	Interaktivní prahování	433
24.11.	Klíčová pozorování	434
24.12.	Cvičení	434
25.	<i>Vysoce výkonná geoprostorová analytika pomocí DuckDB</i>	436
25.1.	Úvod	436
25.2.	Cíle učení	436
25.3.	Instalace a nastavení	437
25.4.	Základy SQL pro prostorovou analýzu	439
25.5.	Integrace Python API	444
25.6.	Import dat	446
25.7.	Export dat	450
25.8.	Práce s geometriemi	452
25.9.	Prostorové vztahy	455
25.10.	Prostorové spojení	457
25.11.	Velkoplošná analýza dat	460
25.12.	Klíčové poznatky	467
25.13.	Cvičení	468
26.	<i>Zpracování geoprostorových dat pomocí GDAL a OGR</i>	472
26.1.	Úvod	472
26.2.	Cíle učení	473
26.3.	Instalace a nastavení	473
26.4.	Ukázková data	473
26.5.	Porozumění vašim datům	474
26.6.	Transformace souřadnic	474
26.7.	Konverze formátů	475
26.8.	Ořezávání a maskování	476
26.9.	Rastrová analýza a výpočty	477
26.10.	Konverze mezi rastrovými a vektorovými daty	478
26.11.	Zpracování geometrií	479
26.12.	Správa polí a vrstev	480
26.13.	Dlaždicování a správa dat	481
26.14.	Pokročilé zpracování rastrů	482
26.15.	Analýza terénu	483
26.16.	Klíčové poznatky	489
26.17.	Reference a další čtení	490
26.18.	Cvičení	490
27.	<i>Vytváření interaktivních dashboardů pomocí Voilà a Solara</i>	493
27.1.	Úvod	493
27.2.	Cíle učení	494
27.3.	Instalace Voilà a Solara	494
27.4.	Úvod do Hugging Face Spaces	494
27.5.	Vytvoření základní Voilà aplikace	495
27.6.	Vytváření pokročilé webové aplikace se Solara	501
27.7.	Klíčové poznatky	506

27.8. Cvičení	507
28. Distribuované výpočty pomocí Apache Sedona	508
28.1. Úvod	508
28.2. Vzdělávací cíle	509
28.3. Instalace a nastavení Apache Sedona	509
28.4. Stažení vzorových dat	511
28.5. Základní koncepty a datové struktury	511
28.6. Prostorové operace a funkce	514
28.7. Prostorové joins a indexování	517
28.8. Pokročilá prostorová analýza	520
28.9. Čtení vektorových dat	522
28.10. Vizualizace vektorových dat	525
28.11. Zápis vektorových dat	528
28.12. Čtení rastrových dat	528
28.13. Vizualizace rastrových dat	530
28.14. Rastrová mapová algebra	530
28.15. Rastrové zonální statistiky	532
28.16. Zápis rastrových dat	533
28.17. Integrace s GeoPandas	534
28.18. Případy použití z reálného světa	537
28.19. Klíčové poznatky	539
28.20. Reference a další čtení	540
28.21. Cvičení	540

Předmluva

Úvod

Geografické informační systémy (GIS) a geoprostorová analýza se staly základními nástroji napříč mnoha obory, od environmentálních věd a urbanistického plánování až po obchodní analytiku a veřejné zdravotnictví. S exponenciálním růstem objemu a složitosti geoprostorových dat se schopnost programově zpracovávat, analyzovat a vizualizovat tato data stala nezbytnou dovedností pro výzkumníky, analytiky a odborníky pracující s prostorovými informacemi.

Python se stal vedoucím programovacím jazykem pro geoprostorovou analýzu a nabízí bohatý ekosystém knihoven a nástrojů, které zpřístupňují složité prostorové operace jak začátečníkům, tak expertům. Cesta od Python nováčka k sebejistému geoprostorovému programátorovi však může vypadat skličující, s mnoha knihovnami k naučení a koncepty k ovládnutí.

Tato kniha překlenuje tuto propast poskytnutím strukturovaného, praktického přístupu k učení geoprostorového programování v Pythonu. Místo toho, abychom vás od začátku zahlcovali pokročilými technikami, zaměřujeme se na budování solidního základu základních dovedností, které vám budou sloužit po celou vaši cestu geoprostorového programování. Každá kapitola staví na předchozích, čímž zajišťuje, že si vyvinete jak teoretické porozumění, tak praktické odborné znalosti.

Přístup používaný v této knize je praktický a řízený příklady. Budete pracovat se skutečnými geoprostorovými daty, řešit praktické problémy a budovat projekty, které demonstrují sílu Pythonu pro geoprostorovou analýzu a vizualizaci. Do konce této knihy budete mít sebedůvěru a dovednosti k řešení svých vlastních výzev geoprostorového programování.

Pro koho je tato kniha určena

Tato kniha je navržena pro rozmanité publikum studentů, kteří chtějí využít sílu Pythonu pro geoprostorovou analýzu a vizualizaci:

Studenti a výzkumníci v oboru geografie, environmentálních věd, urbanistického plánování, datové vědy a příbuzných oblastech, kteří potřebují analyzovat prostorová data jako součást svých studií nebo výzkumu. Nepředpokládají se žádné předchozí zkušenosti s programováním, ačkoli základní obeznámenost s počítači a koncepty analýzy dat je užitečná.

GIS odborníci, kteří aktuálně používají desktopový GIS software a chtějí rozšířit svůj toolkit o programovací dovednosti. Pokud jste pracovali s ArcGIS, QGIS nebo podobnými nástroji a chcete automatizovat pracovní postupy nebo provádět analýzy, které jsou v tradičním GIS softwaru náročné, tato kniha vám pomůže udělat tento přechod.

Datový vědci a analytici, kteří pracují s lokalizačními daty a chtějí přidat schopnosti prostorové analýzy do svého skillsetu. Pokud ovládáte základy Pythonu, ale jste noví v geoprostorových konceptech, tato kniha vás seznámí s prostorovým myšlením a nástroji, které potřebujete.

Vývojáři softwaru se zájmem o budování aplikací, které pracují s geoprostorovými daty. Ať už vyvíjíte webové mapové aplikace, mobilní aplikace s funkcemi lokalizace nebo pipeline pro zpracování dat, tato kniha poskytuje základ, který potřebujete.

Samoukové a kariérní změny, kteří mají zájem o rostoucí oblast geoprostorové datové vědy. Kniha nepředpokládá žádné předchozí znalosti ani programování v Pythonu, ani GIS konceptů, což ji činí přístupnou motivovaným začátečníkům.

Odborníci ve vládě a průmyslu, kteří potřebují začlenit prostorovou analýzu do své práce, jako jsou urbanističtí plánovači, environmentální konzultanti, výzkumníci trhu, logističtí koordinátoři nebo úředníci veřejného zdraví.

Klíčovým požadavkem je zvědavost a ochota se učit. Ačkoli zkušenosti s programováním jsou užitečné, nejsou nutné. Začínáme se základy a systematicky budujeme.

Co tato kniha pokrývá

Tato kniha je organizována do tří progresivních sekcí, které vás provedou od nastavení softwaru přes základy Pythonu až po pokročilé geoprostorové programování:

Nastavení softwaru připraví vaše vývojářské prostředí se vším, co potřebujete pro geoprostorové programování. Naučíte se instalovat a konfigurovat základní nástroje včetně Minicondy pro správu balíčků, VS Code pro vývoj, Git pro správu verzí a cloudové alternativy jako Google Colab a JupyterLab. Tato sekce zajišťuje, že máte solidní základ před ponořením se do programování.

Základy programování v Pythonu budují vaše základní programovací dovednosti prostřednictvím sedmi obsáhlých kapitol. Začínaje základy Pythonu, ovládnete proměnné a datové typy, datové struktury (seznamy, slovníky, množiny), operace s řetězci, řízení toku s smyčkami a podmínkami, funkce a třídy, práci se soubory a analýzu dat s NumPy a Pandas. Tyto dovednosti tvoří základ pro všechny úlohy geoprostorového programování.

Geoprostorové programování s Pythonem zahrnuje čtrnáct specializovaných kapitol, které z vás udělají sebejistého geoprostorového programátora:

- **Úvod do geoprostorového Pythonu** - Základní koncepty a ekosystém Python geoprostorových nástrojů
- **Analýza vektorových dat s GeoPandas** - Práce s body, liniemi a polygony
- **Rastrová data s Rasterio** - Zpracování satelitních snímků a gridovaných datasetů
- **Analýza vícerozměrných dat s Xarray** - Manipulace složitých vědeckých datasetů
- **Analýza rastrů s Rioxarray** - Pokročilé zpracování a analýza rastrů
- **Interaktivní vizualizace s Leafmap** - Vytváření dynamických, interaktivních map
- **Geoprocessing s WhiteboxTools** - Pokročilé operace prostorové analýzy
- **3D mapování s MapLibre** - Budování trojrozměrných vizualizací
- **Cloud computing s Earth Engine a Geemap** - Využití Google Earth Engine pro rozsáhlé analýzy
- **Vizualizace hyperspektrálních dat s HyperCoast** - Práce s hyperspektrálními daty
- **Vysoce výkonná geoprostorová analytika s DuckDB** - Vysoce výkonné zpracování prostorových dat
- **Zpracování geoprostorových dat s GDAL a OGR** - Práce s různými geoprostorovými datovými formáty
- **Vytváření interaktivních dashboardů se Solarou** - Vytváření interaktivních dashboardů pro geoprostorové aplikace
- **Distribuované výpočty s Apache Sedona** - Zpracování velkých geoprostorových datasetů v distribuovaném prostředí

Každá kapitola následuje konzistentní strukturu:

- Jasné vysvětlení konceptů s kontextem reálného světa
- Krok za krokem příklady kódu s podrobnými komentáři
- Praktická cvičení používající autentické geoprostorové datasety
- Běžné problémy a pokyny pro řešení problémů

- Odkazy na další zdroje a další čtení

Postupnost je pečlivě navržena tak, aby každá kapitola stavěla na předchozích konceptech a zároveň představovala nové možnosti, čímž zajišťuje, že rozvíjíte jak šířku, tak hloubku v geoprostorovém programování.

Jak z této knihy vytěžit maximum

Chcete-li maximalizovat svou zkušenost s učením s touto knihou, zvažte následující doporučení:

Nastavte si správné vývojářské prostředí: Nainstalujte Python a požadované knihovny podle popisu v první části knihy. Dobře nakonfigurované prostředí vám ušetří čas a frustraci po celou dobu vaší vzdělávací cesty. Zvažte použití `conda` nebo `uv` pro správu vašich Python balíčků, protože to zjednodušuje instalaci geoprostorových knihoven.

Sledujte příklady kódu: Tato kniha je navržena tak, aby byla interaktivní. Nečtěte jen kód—napište ho, spusťte ho a experimentujte s úpravami. Porozumění přichází skrze praxi a každý příklad buduje dovednosti, které budete potřebovat později.

Pracujte na cvičeních: Každá kapitola obsahuje cvičení navržená k posílení konceptů, které jste se naučili. Nejsou to volitelné doplňky—jsou nedílnou součástí procesu učení. Začněte s naváděnými cvičeními, pak se vyzvěte vlastními projekty.

Používejte skutečná data: Zatímco kniha poskytuje datasety pro příklady a cvičení, zkuste aplikovat techniky na data z vašeho vlastního oboru nebo zájmů. To vám pomůže pochopit, jak se koncepty aplikují na scénáře reálného světa a budujte sebedůvěru ve vaše schopnosti.

Budujte projekty: Jak postupujete knihou, zvažte práci na osobním projektu, který vás zajímá. To může být analyzování dat z vašeho výzkumu, vytváření map pro vaši komunitu nebo řešení problému, se kterým jste se setkali ve své práci.

Buďte trpěliví sami se sebou: Programování může být frustrující, zejména když se učíte. Očekávejte, že narazíte na chyby, strávíte čas laděním a občas se budete cítit zablokovaní. To je normální a součástí procesu učení. Dělejte si pauzy, když je potřeba, a pamatujte si, že odbornost se rozvíjí postupně konzistentní praxí. Pokud se zablokujete, neváhejte požádat o pomoc na GitHub repository knihy.

Pokračujte v praxi: Dovednosti v této knize vyžadují pravidelnou praxi k udržení a rozvoji. Pravidelně si věnujte čas na práci na projektech geoprostorového programování, i když jsou malé.

Konvence používané v této knize

Tato kniha používá několik konvencí, které vám pomohou navigovat obsahem a porozumět příkladům kódu:

Formátování kódu: Veškerý Python kód se objevuje v monospace fontu uvnitř bloků kódu. Když se kód objeví v běžném textu, je formátován `takto`. Názvy souborů a adresářů jsou také formátovány v monospace fontu.

Příklady kódu: Většina příkladů kódu je kompletních a spustitelných. Obsahují komentáře vysvětlující klíčové koncepty a techniky, které jsou demonstrovány. Číslo řádků mohou být zahrnuta pro reference v doprovodném textu.

```
# Toto je příklad bloku kódu
import leafmap
m = leafmap.Map()
m.add_basemap("OpenTopoMap") # přidá basemap do mapy
m
```

Instrukce příkazové řádky: Příkazy k zadání na příkazové řádce nebo terminálu jsou zobrazeny s `$` promptem:

```
$ pip install leafmap
$ python script.py
```

Stažení příkladů kódu

Všechny příklady kódu, datasets a doplňkové materiály pro tuto knihu jsou volně dostupné na GitHubu:

<https://github.com/giswqs/intro-gispro>

Chcete-li stáhnout materiály, můžete použít jednu z následujících metod:

- **Naklonovat repository** (pokud máte nainstalovaný Git):

```
$ git clone https://github.com/giswqs/intro-gispro.git
```

- **Stáhnout jako ZIP** (pokud dáváte přednost nepoužívání Git):
 - Navštivte stránku GitHub repository
 - Klikněte na zelené tlačítko **Code**
 - Vyberte **Download ZIP**
 - Rozbalte soubory do vámi preferovaného umístění
- **Procházet jednotlivé soubory** online přes rozhraní GitHubu, pokud potřebujete pouze specifické příklady

Repository je pravidelně aktualizováno s opravami, vylepšeními a dalšími příklady. Pravidelně se vraťte pro aktualizace nebo **sledujte** repository na GitHubu, abyste byli upozorňováni na změny.

Pokud najdete chyby v kódu nebo máte návrhy na vylepšení, prosím otevřete issue nebo odešlete pull request na GitHubu. Komunitní příspěvky pomáhají udělat tento zdroj lepším pro všechny.

Video tutoriály

Doplněním psaného obsahu je tato kniha podporována obsáhlou sérií video tutoriálů, které procházejí klíčovými koncepty a poskytují další příklady:

<https://tinyurl.com/intro-gispro-videos>

Videa jsou navržena tak, aby doplňovala, nikoli nahrazovala psaný materiál. Jsou obzvláště užitečná pro:

- Vizualní studenty, kteří mají prospěch z vidění psaní a provádění kódu
- Porozumění složitým konceptům prostřednictvím více vysvětlení
- Učení se o vývojářském workflow a nejlepších praktikách

- Vidění toho, jak přistupovat k problémům a ladit problémy

Playlist je organizován tak, aby sledoval strukturu knihy. Můžete je sledovat v pořadí, jak postupujete knihou, nebo přeskóčit na specifická témata podle potřeby.

Videa byla vytvořena na podzim 2024, když jsem vyučoval kurz [Introduction to GIS Programming](#)¹ na University of Tennessee. Ačkoli kurz již skončil, videa zůstávají relevantní a mohou být použita jako reference pro knihu. Další videa budou přidána v budoucnu.

Spojte se

Vítám zpětnou vazbu, otázky a návrhy od čtenářů. Váš vstup pomáhá zlepšit knihu a činí ji užitečnější pro komunitu geoprostorového programování.

Pro otázky a diskuze související s knihou:

- GitHub Issues: <https://github.com/giswqs/intro-gispro/issues>
- GitHub Discussions: <https://github.com/giswqs/intro-gispro/discussions>

Typy zpětné vazby, které jsou obzvláště užitečné:

- Chyby nebo nejasná vysvětlení v textu nebo kódu
- Návrhy na další příklady nebo případy použití
- Nápady na nová témata nebo kapitoly
- Hlášení problémů s kompatibilitou s různými operačními systémy nebo verzemi knihoven
- Příběhy úspěchu o tom, jak jste aplikovali techniky z knihy

Poděkování

Tato kniha by nebyla možná bez příspěvků a podpory mnoha jednotlivců a širší open-source geoprostorové komunity.

Open-Source komunita: Tato kniha staví na neuvěřitelné práci nespočetných open-source vývojářů, kteří vytvořili a udržují Python geoprostorový ekosystém. Speciální poděkování vývojářům a maintain-erům NumPy, Pandas, GeoPandas, Rasterio, Xarray, Rioxarray, Folium, ipyleaflet, MapLibre, GDAL a mnoha dalších knihoven, které zpřístupňují geoprostorové programování.

Studenti a kolegové: Otázky, výzvy a pozorování od studentů v mých kurzech geoprostorového programování na University of Tennessee formovaly přístup a obsah této knihy. Jejich zpětná vazba o tom, co funguje a co ne, byla neocenitelná při vytváření materiálů, které skutečně slouží studentům.

Výzkumní spolupracovníci: Kolegové a spolupracovníci v geoprostorové výzkumné komunitě poskytli případy použití z reálného světa, datasety a problémové scénáře, které informují praktické příklady v celé knize.

Rodina a přátelé: Psaní technické knihy vyžaduje značný čas a soustředění. Jsem vděčný za trpělivost a podporu rodiny a přátel, kteří rozuměli mnoha večerům a víkendům věnovaným tomuto projektu.

Širší GIS komunita: Geoprostorová oblast je postavena na základu sdílení znalostí a nástrojů. Tato kniha je součástí této tradice a jsem poctěn přispět ke zdrojům dostupným pro učení geoprostorového programování.

¹<https://geog-312.gishub.org>

Tato kniha byla napsána pomocí [MyST Markdown](https://mystmd.org)² a zkompileována pomocí [Typst](https://github.com/typst/typst)³ s [min-book](https://github.com/mayconfmelo/min-book)⁴ template. Kredity vývojářům a maintainerům projektů Typst a MyST Markdown. Speciální poděkování [Maycon F. Melo](https://github.com/mayconfmelo)⁵ za min-book template a jejich pomoc s přizpůsobením template pro tuto knihu.

Jakékoli chyby nebo opomenutí v této knize zůstávají mojí odpovědností. Jsem odhodlán řešit problémy a zlepšit obsah na základě zpětné vazby čtenářů.

O autorovi

Dr. Qiusheng Wu je Associate Professor a ředitel Graduate Studies v Department of Geography & Sustainability na University of Tennessee, Knoxville. Také slouží jako Amazon Scholar. Dr. Wu se ve svém výzkumu zaměřuje na geoprostorovou datovou vědu a vývoj open-source softwaru, s důrazem na využívání velkých geoprostorových dat a cloud computing ke studiu environmentálních změn, především dynamiky zaplavení povrchových vod a mokřadů. Je tvůrcem několika široce používaných open-source Python balíčků, včetně [geemap](https://geemap.org)⁶, [leafmap](https://leafmap.org)⁷, [segment-geospatial](https://samgeo.github.org)⁸ a [geoai](https://opengeoai.org)⁹, které podporují pokročilou geoprostorovou analýzu a interaktivní vizualizaci. Jeho open-source práce je dostupná na [Open Geospatial Solutions](https://github.com/opengeos)¹⁰ na GitHubu.

Licencování a autorská práva

Tato kniha přijímá principy otevřené vědy a otevřeného vzdělávání. Na podporu transparentnosti, učení a opětovného použití jsou **příklady kódu** v této knize vydány pod licencí [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/). To znamená, že jste volní kopírovat, upravovat a distribuovat kód, dokonce i pro komerční účely, pokud je poskytnuto příslušné uznání.

Prosím připište použití kódu citováním knihy nebo odkazem na GitHub repository:

Wu, Q. (2025). *Introduction to GIS Programming: A Practical Python Guide to Open Source Geospatial Tools*. <https://gispro.gishub.org>

Zatímco kód je volně dostupný, **text, obrázky a snímky** v této knize jsou **chráněné autorskými právy** autora a nemohou být reprodukovány, redistribuovány nebo upravovány bez výslovného povolení. To zahrnuje veškerý psaný obsah, vlastní diagramy a vložené vizualizace, pokud není uvedeno jinak.

Pokud si přejete opětovně použít nebo upravit jakýkoli ne-kódový materiál z knihy—například pro výuku, prezentace nebo publikace—prosím kontaktujte autora a požádejte o povolení.

Tento dvojí licenční přístup pomáhá vyvážit otevřený přístup k výukovým materiálům s ochranou původní tvůrčí práce. Děkuji za respektování těchto podmínek a podporu open-source geoprostorové komunity.

²<https://mystmd.org>

³<https://github.com/typst/typst>

⁴<https://github.com/mayconfmelo/min-book>

⁵<https://github.com/mayconfmelo>

⁶<https://geemap.org>

⁷<https://leafmap.org>

⁸<https://samgeo.github.org>

⁹<https://opengeoai.org>

¹⁰<https://github.com/opengeos>

Úvod do programování GIS

Praktický průvodce Pythonem pro open-source geoinformační nástroje

S rostoucí poptávkou po analýze prostorových dat napříč obory – od environmentálních věd a urbanismu až po veřejné zdraví a obchod – roste také potřeba dostupných a škálovatelných nástrojů, které dokážou zvládnout geoinformační komplexitu. Úvod do programování GIS s Pythonem je vaším praktickým průvodcem k osvojení prostorové analýzy.

Ať už jste student, GIS profesionál, datový analytik nebo vývojář, tato praktická kniha vám poskytne strukturovanou a pro začátečníky přístupnou cestu k geoinformačnímu programování v Pythonu. Začnete se základy jazyka Python a postupně přejdete k pokročilé prostorové analýze a interaktivní vizualizaci s využitím výkonných open-source knihoven, jako jsou GeoPandas, Rasterio, Leafmap, Geemap či GDAL.

To, co tuto knihu odlišuje, je přístup založený na příkladech: budete pracovat s reálnými datovými sadami, řešit skutečné problémy a vytvářet praktické výstupy – od statických map až po dynamické webové aplikace. Každá kapitola je pečlivě sestavena tak, aby krok za krokem rozvíjela vaše dovednosti prostřednictvím kombinace teorie, okomentovaného kódu, praktických cvičení a tipů pro řešení problémů.

Co se naučíte:

- Jak nastavit vývojové prostředí pomocí **conda, VS Code, Git, Dockeru a cloudových nástrojů**
- Základní dovednosti programování v Pythonu – od proměnných a datových struktur až po práci se soubory a knihovnu Pandas
- Zpracování vektorových a rastrových dat, interaktivní mapování, 3D vizualizaci a geoprocessing
- Cloudové geoinformační výpočty s Google Earth Engine a pokročilá témata, jako je hyperspektrální analýza a prostorové SQL

Dr. Qiusheng Wu je přední výzkumník a pedagog v oblasti otevřené geoinformační datové vědy. Je autorem několika široce používaných open-source Python knihoven, včetně geemap, leafmap, segment-geospatial a geoai.

Spojte se s ním online:

- <https://x.com/giswqs>
- <https://linkedin.com/in/giswqs>
- <https://youtube.com/@giswqs>
- <https://github.com/giswqs>

Naskenujte QR kód a navštivte webové stránky knihy, kde si můžete stáhnout ukázky kódu:
<https://gispro.gishub.org>